

Издається при содействии ПАШКО П.В.
Восточной региональной таможни

№ 06 (330), 02 февраля 2005 г.

*Изменения в схеме взаимодействия центральных органов исполнительной власти (с. 1 - 2) -
Уточнение в правилах оформления транзитных товаров (с. 3) - О порядке перемещения товаров
физическими лицами через таможенную границу России (с. 6 - 8)*

Актуальный коментар

ЗМІНИ ДО СХЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

За роки незалежності в Україні визначилась потреба формування єдиної державної фінансово-економічної політики, яка б об'єднувала фінансову, податкову, митну і бюджетну політику держави разом.

Зараз в Україні існує правовий казус, який потребує законодавчого врегулювання, а саме, на Міністерство фінансів України покладені функції проведення єдиної державної фінансової, бюджетної і податкової політики, спрямованої на реалізацію визначених завдань економічного і соціального розвитку України та здійснення координації діяльності у цій сфері інших центральних органів виконавчої влади. При цьому орган виконавчої влади, який відповідав би за формування митної політики держави, залишається законодавчо невизначеним, хоча фактично зазначена функція повинна виконуватися та частково виконується Мінфіном.

В багатьох країнах світу питання податкової, митної політики та питання формування бюджету координуються єдиним органом державної влади, як правило, Міністерством фінансів.

До складу міністерств фінансів таких країн світу, як США, Нідерланди, Франція, Фінляндія, Японія, Корея, Словенія, Російська Федерація та інші, входять відповідні підрозділи, що займаються, в тій чи іншій частині, розробкою та проведенням митної політики держави, а організацією митної справи займаються безпосередньо митні органи. Такий розподіл нормотворчих та контролюючих функцій між органами виконавчої влади сприяє підвищенню ефективності роботи митних органів та в значній мірі унеможливує зловживання владою.

На нашу думку, найбільш вдалим шляхом вирішення зазначеного питання може бути спрямування та координування Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України діяльності Державної митної служби України. Для цього необхідно надати Міністерству фінансів право координувати діяльність вказаного органу виконавчої влади з метою формування та контролю за реалізацією єдиної митної політики держави.

Чинний Митний кодекс України [1] у статті 13 визначає, що керівника спеціально уповноваженого центрального органу

виконавчої влади в галузі митної справи призначає на посаду та звільняє з посади Президент України в порядку, встановленому Конституцією України. Порядок призначення заступників Голови Держмитслужби та інших керівників визначено в Положенні про Державну митну службу України [2].

Але Верховна Рада України внесла зміни до статті 116 Конституції України [3] в частині надання права Кабінету Міністрів України призначати на посади та звільняти з посад за поданням Прем'єр-міністра України керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України. Тобто Голова Держмитслужби буде з 1 вересня 2004 року або з 1 січня 2006 року призначатися Кабінетом Міністрів України.

Це також означає, що звітувати за результатами роботи митниці буде у першу чергу Кабінету Міністрів, який, в свою чергу, визначить відповідального координатора роботи митниці, наприклад, Міністерство фінансів.

Вплив на роботу Держмитслужби Мінфін може здійснювати через колегію Держмитслужби, членів якої сьогодні затверджує та звільняє від виконання обов'язків Кабінет Міністрів України за поданням Голови Держмитслужби. Рішення колегії проводяться в життя наказами Держмитслужби [2]. На практиці це означає, що усі члени колегії є працівниками Держмитслужби і є залежними від Голови Служби, тобто функція колегії, як органу для обговорення найважливіших напрямів діяльності митної служби та колегіального вирішення питань організації її роботи, фактично не реалізується. Засідання колегії перетворились на робочі наради по розгляду ходу виконання директивних вказівок Голови Служби. Змінити цей стан можливо шляхом призначення наказом Мінфіну окремих членів колегії не тільки зі складу працівників митних органів, а також працівників Мінфіну, які відповідають за розробку та формування митної політики держави, та ректора Академії митної служби (за посадою). Секретар колегії також повинен бути незалежною особою, тому на посаду його слід призначати наказом Мінфіну, а рішення колегії також затверджувати наказом органу, який відповідає за розробку митної політики.

(Продолжение см. на стр. 2)

ЗМІНИ ДО СХЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

(Продолжение. Начало см. на стр. 1)

З метою реалізації зазначеного необхідно виконати ряд дій на різних рівнях влади [4]. Ця процедура буде розподілятися на 2 етапу: до 1 вересня 2004 року (або 1.01.06 р.) та після цієї дати.

На першому етапі можливо рішенням Президента України зобов'язати Міністерство фінансів координувати розробку принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі, тобто відповідати за розробку митної політики. Крім того, дозволити Прем'єр-міністру України призначати перших заступників та заступників Голови Держмитслужби, а Міністру фінансів України надавати подання Прем'єр-міністру на їх призначення та своїм наказом проводити в життя рішення колегії Держмитслужби та призначати її членів, Ректора Академії митної служби, Голову наукової ради та секретаря колегії, узгоджувати призначення окремих посадових осіб у Службі, які відповідують за реалізацію митної справи.

Для цього необхідно, щоб Президент України прийняв політичне рішення та підписав ряд Указів: «Про митну політику України», про внесення змін до Указу Президента України «Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади» [5] стосовно віднесення Державної митної служби України до центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України, до Положення про Міністерство фінансів України [6] та до Положення про Державну митну службу України [2].

Прийняття вищенаведених змін дозволить провести чіткий розподіл функцій між вказаними органами виконавчої влади, який полягає в закріпленні за Мінфіном функцій розробки митної політики і митного законодавства та контролю за митною безпекою держави, як стану реалізації митної справи, а за

Держмитслужбою функції реалізації митної справи.

Відповідальним за розробку запропонованих проектів нормативних актів та контроль за виконанням прийнятих рішень було б доцільно визначити Мінфін, а Державній митній службі України забезпечити виконання зазначеного.

21 січня 2005 року Народні депутати В.Ющенко, В.Пинзеник, С.Терехін подали до Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо статусу державних органів фінансового та бюджетного контролю» за № 6539. У цьому проекті пропонується, зокрема, внести зміни до Митного кодексу України щодо підпорядкування Державної митної служби України Міністерству фінансів України.

Реалізація запропонованих змін до схеми взаємодії центральних органів виконавчої влади може бути першим етапом підготовки до проведення конституційної реформи.

Павел Пашко

Література:

1. Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування: Зб. док. / Упорядники: П.В.Пашко, В.П.Науменко. – К.: Знання, 2004. – 1173 с. – (Митна справа в Україні).
2. Указ Президента України «Питання Державної митної служби України» від 24 серпня 2000 року № 1022/2000 із змінами і доповненнями, внесеними Указами Президента України від 19 грудня 2001 року № 1232/2001, від 25 квітня 2002 року № 382/2002, від 5 березня 2004 року № 280/2004.
3. Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222-IV.
4. Пашко П.В. Інституційний механізм реалізації митної політики. – К.: Фінанси України. – 2004, №11 (108). – с. 153 – 155.
5. Указ Президента України «Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади» від 15 грудня 1999 року № 1573/99.
6. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство фінансів України» від 26.08.99 №1081/99.

ДОКУМЕНТЫ НЕДЕЛИ

24 - 28 января 2005 года

24 января

1. Письмо ГТСУ № 25/4-14-35/616-ЕП в сопровождение Законов Украины от 12.12.2004 г. № 2269-IV «О внесении изменений в Таможенный тариф Украины» и от 18.11.2004 г. № 2188-IV «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины».

25 января

1. Приказ ГТСУ от 04.01.2005 г. № 1 «Об утверждении Порядка применения унифицированной таможенной квитанции МД-1».

2. Письмо ГТСУ № 34/34-426-ЕП «О постановлении Кабинета Министров Украины от 15.01.2005 г. № 45» в сопровождение постановления КМУ от 15.01.2005 г. № 45 «О внесении изменений в пункт 5 постановления Кабинета Министров Украины от 18 января 2003 г. № 93».

26 января

1. Приказ ГТСУ от 12.01.2005 г. № 10 «О внесении изменений в Порядок осуществления контроля доставки в таможенную территорию Украины на условиях Таможенной конвенции о международной перевозке грузов с применением книжки международной дорожной перевозок».

2. Письмо ГТСУ № 34/34-444-ЕП «О таможенном оформлении отдельных подакцизных товаров».

3. Письмо ГТСУ № 25/4-14-35/760-ЕП об отмене действия

писем Гостаможслужбы.

27 января

1. Письмо ГТСУ № 16/16-502-ЕП «О транзите по таможенной территории Грузии».

28 января

1. Письмо ГТСУ № 34/34-524-ЕП «О доведении до сведения Закона Украины» в сопровождение Закона Украины от 18.11.2004 г. № 2188-IV «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины».

2. Письмо ГТСУ № 36/36-527-ЕП о рыночном уровне экспортных цен на лом черных металлов.

3. Письмо ГТСУ № 18/18-533-ЕП «Об отмене распоряжения Кабинета Министров».

4. Письмо ГТСУ № 18/18-534-ЕП «О внесении изменений в постановление Кабинета Министров Украины от 23.12.2004 г. № 1722» в сопровождение постановления КМУ от 19.01.2005 г. № 58 «О внесении изменений в постановление Кабинета Министров Украины от 23 декабря 2004 г. № 1722».

5. Письмо ГТСУ № 18/18-554-ЕП «Об утверждении заключения государственной санитарно-эпидемиологической экспертизы» в сопровождение заключения ГСЭЭ от 27.12.2004 г. № 05.03.02-03/52400.

6. Приказ ГТСУ № 65 «О внесении изменений в Классификатор таможенных органов Украины и их структурных подразделений».